

sygn. akt: **II Cz 823/15**

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział II Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Janusz Kasnowski (spr.)

SO Irena Dobosiewicz

SO Wojciech Borodziuk

po rozpoznaniu w dniu 29 grudnia 2015r. w Bydgoszczy na

posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku

I. G. (1)

przy uczestnictwie

J. G.

o udzielenie zabezpieczenia roszczenia

na skutek zażalenia uczestnika J. G. na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 25 września 2015r. o sygn. II Co 46/15

postanawia:

1/ zmienić zaskarżone postanowienie w punktach 1, 2, 3 i 4 (pierwszym, drugim, trzecim i czwartym) w ten sposób, że wniosek o zabezpieczenie oddalić;

2/ zasądzić od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 1 847 zł (jeden tysiąc osiemset czterdzieści siedem) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

II Cz 823/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 września 2015r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy w sprawie II Co 46/15 udzielił I. G. (1) zabezpieczenia w sprawie, którą zamierza wytoczyć z udziałem J. G. o podział majątku wspólnego, poprzez:

- ustanowienie hipoteki przymusowej do kwoty 457 750 zł na należącym do obowiązanego J. G. udziale wynoszącym 17/36 prawa własności nieruchomości położonej w B. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą(...) na rzecz uprawnionej I. G. (1) (w punkcie 1 ppkt 1);

- ustanowienie hipoteki przymusowej do kwoty 457 750 zł na należącym do obowiązanego J. G. udziale wynoszącym 1/2 prawa własności nieruchomości położonej w B. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...) na rzecz uprawnionej I. G. (1) (w punkcie 1 ppkt 2),

- ustanowienie zarządu przymusowego nad przedsiębiorstwem o nazwie Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...) spółka cywilna z siedzibą w B. przy ul. (...) (w punkcie 1 ppkt 3);

- wyznaczenie na zarządcę wyżej opisanego Przedsiębiorstwa syndyka w osobie G. F. (w punkcie 2) oraz nałożenie na niego obowiązku składania w okresach półrocznych, odpowiednio do dnia 30 czerwca oraz do dnia 31 grudnia każdego roku kalendarzowego sprawozdania ze swych czynności i udokumentowanego sprawozdania rachunkowego (w punkcie 3);

a nadto:

- wyznaczył wnioskodawczyni dwutygodniowy termin do wniesienia pisma wszczynającego postępowanie o podział majątku wspólnego I. G. (1) oraz J. G. (w punkcie 4) i oddalił wniosek o zabezpieczenie w pozostałej części (w punkcie 5 postanowienia).

W treści uzasadnienia Sąd Rejonowy wyjaśnił, że udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia (art. 730¹ § 1 i § 2 k.p.c.).

Uznał, że wnioskodawczyni I. G. (1) uprawdopodobniła należne jej roszczenie, jak również interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia wskazanie, że po rozwiązaniu małżeństwa z J. G., ten podjął czynności zmierzające do zbycia należącego do niego udziału w wysokości 1/2 części w prawie własności nieruchomości położonej w B., na której byli małżonkowie wspólnie pobudowali dom mieszkalny, a wnioskodawczyni w sprawie o podział majątku wspólnego, którą podejmie, zamierza domagać się rozliczenia nakładów poniesionych z majątku wspólnego na ten cel. Ponadto wnioskodawczyni – zdaniem Sądu – uprawdopodobniła, że uczestnik podjął szereg działań zmierzających do pogorszenia sytuacji finansowej przedsiębiorstwa handlowo usługowego (...) spółka cywilna (dalej: PHU (...)) poprzez dokonywanie licznych przelewów z rachunku w/w przedsiębiorstwa na swój rachunek indywidualny oraz rachunki swej matki i ojca. Co więcej, miał on dokonać „przesunięć majątkowych” między przedsiębiorstwem PHU (...), a przedsiębiorstwem handlowo usługowym (...) (dalej: PHU (...)), które zostało założone przez matkę obowiązanego.

Nie bez znaczenia - zadaniem Sądu pierwszej instancji - była także okoliczność rozpoczęcia w styczniu 2015r. prowadzenia przez matkę obowiązanego I. G. (2) działalności gospodarczej pod firmą Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...). Powyższe działanie oraz udzielenie przez matkę uczestnika bardzo szerokiego pełnomocnictwa, które upoważnia J. G. do prawie całkowicie samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa PHU (...) budziły zdaniem Sądu daleko idące wątpliwości, co do lojalności obowiązanego wobec przedsiębiorstwa, które prowadził wspólnie była małżonką.

W ocenie Sądu konsekwencją powyższych działań może być nie tylko utrudnienie ale nawet uniemożliwienie wykonania postanowienia o podział majątku wspólnego. Mając na uwadze, że roszczenie uprawnionej jest znacznej wartości, gdyż podziałowi będzie podlegał majątek o szacunkowej wartości 915 500 zł Sąd uznał, że działania podejmowane przez obowiązanego mogą doprowadzić do sytuacji w której nie będzie on w stanie zaspokoić roszczeń wnioskodawczyni.

W zakresie wyboru osoby będącej zarządcą przymusowym Sąd uznał, iż wykonujący czynności syndyka G. F. daje rękojmię właściwego wykonywania obowiązków zarządcy. Jednocześnie Sąd nałożył na zarządcę obowiązek składania w okresach półrocznych, odpowiednio do dnia 30 czerwca oraz do dnia 31 grudnia każdego roku kalendarzowego sprawozdań ze swych czynności oraz udokumentowanego sprawozdania rachunkowego (art. 937 § 1 k.p.c. w zw. z art. 752⁽⁴⁾ § 1 k.p.c.). Zakreślił też wnioskodawczyni dwutygodniowy termin do wniesienia pisma wszczynającego postępowanie o podział majątku wspólnego (art. 733 k.p.c.).

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł uczestnik J. G., w części, w której ustanowiono zabezpieczenie tj. w zakresie punktów 1,2,3 i 4 postanowienia. Aczkolwiek wprost wskazał, że wnosi o uchYLENIE postanowienia, to analiza

treści zażalenia prowadzi do wniosku, że domagał się jego zmiany poprzez oddalenie wniosku w tym zakresie. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz od wnioskodawczyni zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych. Skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu:

1/ naruszenie przepisów prawa materialnego:

a) art. 111¹ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece poprzez jego niezastosowanie i ustanowienie hipoteki przymusowej na wielu nieruchomościach w sytuacji, gdy nie zachodziły ku temu przesłanki wynikające z tego przepisu;

b) art. 868 § 1 k.c. przez jego niezastosowanie i w konsekwencji uznanie, że majątek spółki cywilnej będzie mógł podlegać podziałowi bez wcześniejszego rozwiązania spółki cywilnej;

2/ naruszenie przepisów prawa procesowego:

a) art. 730 k.p.c. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, w której uprawniona nie miała interesu prawnego do ustanowienia zabezpieczenia na majątku spółki,

b) art. 233 k.p.c. w zw. z art. 13 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, że uczestnik wyprowadził z majątku spółki kwotę 100 000 zł.

W zażaleniu uczestnik kwestionował ponadto autentyczność przedłożonych przez wnioskodawczynię dokumentów i wniósł o zobowiązanie jej do przedłożenia ich oryginałów, jak również o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów powołanych w treści uzasadnienia zażalenia, w tym z zeznań świadków M. G. i I. G. (2)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie uczestnika J. G. znajduje uzasadnienie. Dla udzielenia zabezpieczenia żądania w sprawie cywilnej przepis art.730¹ § 1 i 2 kpc (tu stosowany w związku z art.13 § 2 kpc) wymaga od strony czy uczestnika postępowania spełnienia łącznie dwóch wymagań, a mianowicie uprawdopodobnienia roszczenia oraz uprawdopodobnienia interesu prawnego w domaganiu się udzielenia zabezpieczenia. Brak wykazania istnienia choćby jednego z tych wymogów stanowi przeszkodę do uwzględnienia wniosku o zabezpieczenie. Gdy te dwie przesłanki zostaną jednak spełnione, oceną Sądu winien być objęty także proponowany przez wnioskodawcę sposób zabezpieczenia roszczenia.

Wszystkie zarzuty podniesione w zażaleniu uczestnika zmierzały w istocie do wykazania, że wnioskodawczyni nie uprawdopodobniła istnienia przesłanek do udzielenia zabezpieczenia jej wniosku o dokonanie podziału majątku wspólnego, który zamierza wnieść do Sądu, w stopniu w wymaganych w przywołanym wyżej przepisie, a nadto, że zaproponowany sposób zabezpieczenia poprzez ustanowienie hipotek przymusowych do pełnej kwoty zabezpieczenia na kilku nieruchomościach nie jest właściwy (jest niedopuszczalny).

Domagając się udzielenia zabezpieczenia swoich roszczeń do wysokości 475 750 zł poprzez obciążenie nieruchomości wymienionych we wniosku hipotekami przymusowymi (każdej do tej wysokości) wnioskodawczyni wywodziła, że majątek wspólny jej i uczestnika J. G. podlegający podziałowi będzie wynosił 915 500 zł, z czego istotną część miałby stanowić ich majątek zgromadzony w spółce cywilnej, którą wspólnie założyli (400 000 zł), a więc dokładniej rzecz ujmując – majątek wspólny wspólników. Tymczasem ten majątek podlega regulacjom zawartym w art.860 – 875 kc i nie przynależy do majątku wspólnego małżonków (w ujęciu art.31 kro). Przepis art.33 pkt 3 kro stanowi bowiem, że prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom, a do takich należą prawa małżonków wynikające z zawiązania spółki cywilnej przez obojga z nich (zgodnie z art.863 kc), należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Zatem rację ma skarżący, że majątek spółki cywilnej i wszelkie prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej wspólników spółki cywilnej nie wchodzi do majątku wspólnego małżonków (art.31 kro), a tym samym nie podlegają podziałowi jako majątek wspólny małżonków. Podział majątku wspólników spółki cywilnej możliwy jest dopiero po jej rozwiązaniu i z uwzględnieniem regulacji ujętych w art.875 i art.868 § 1 i 2 kc.

Zatem już z tego wynika, że co do zasadniczej części przedmiotu podziału w ramach majątku wspólnego, wnioskodawczyni nie uprawdopodobniła swojego wniosku (roszczenia), jak wymaga art.730¹ § 1 kpc (w związku z art.13 § 2 kpc), a zatem już z tej przyczyny wniosek o zabezpieczenie nie mógł zostać uwzględniony.

Dodatkowo jedynie wskazać należy, że skoro majątek wspólników spółki cywilnej nie może być przedmiotem rozstrzygnięcia w postępowaniu o podział majątku wspólnego byłych małżonków, to i oczywistym jest, że proponowany przez wnioskodawczynię sposób zabezpieczenia wniosku o podział majątku wspólnego, a polegający między innymi na ustanowieniu zarządu tymczasowego nad przedsiębiorstwem (spółką cywilną) po myśli art.740 § 1 kpc, był niedopuszczalny.

Podzielić też należało pogląd skarżącego, że wnioskodawczyni nie mogła uzyskać zabezpieczenia swojej wierzytelności w drodze hipoteki przymusowej łącznej, a to z braku podstaw przewidzianych w art.111⁽¹⁾ ust. 1 ustawy z dnia 06.07.1982r. o księgach wieczystych i hipotece (j.t. w Dz.U. z 2013r. poz.707). Nie mogła też uzyskać przymusowego zabezpieczenia tej samej wierzytelności za pomocą wielu odrębnych hipotek na poszczególnych nieruchomościach, bowiem niedopuszczalne jest objęcie zakresem zabezpieczenia wielokrotności sumy wierzytelności, a do tego w istocie zmierzał wniosek I. G. (1) (do tzw. nadzabezpieczenia). Zgodzić się należy natomiast z zapatrywaniem Sądu Najwyższego, że zabezpieczenie tej samej wierzytelności na nieruchomościach dłużnika z pomocą kilku hipotek przymusowych (zwykłych) będzie możliwe w sytuacji, gdy nie przekroczą granic określonych w art.68, 69 i art.109 w/w ustawy, a więc w sumie nie przekroczą wysokości wierzytelności (por. postanowienie z dnia 25 stycznia 2012r. w sprawie V CSK 47/11). Należy jednak podkreślić, że Sąd jest związany wnioskiem uprawnionego (art. 738 k.p.c.), a tym samym nie jest władny podzielić wierzytelności, której zabezpieczenia domaga się uprawniona i zabezpieczyć poszczególne jej części hipoteką na wskazanych nieruchomościach (udziałach). To zaś oznacza, że nawet gdyby wnioskodawczyni uprawdopodobniła swoje roszczenie w całości, to Sąd i tak nie mógłby dokonać jego zabezpieczenia w sposób zaproponowany w jej wniosku.

Z tych uzasadnionych przyczyn Sąd odwoławczy uwzględnił zażalenie uczestnika, a w konsekwencji zmienił postanowienie w zaskarżonej części i wniosek o zabezpieczenie roszczenia oddalił (na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 i art.13 § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd odwoławczy orzekł po myśli art.520 § 3 kpc, a ich wysokość wyznaczyła opłata sądowa od zażalenie uiszczona przez uczestnika (30 zł) wraz opłatą od pełnomocnictwa (17 zł) i wynagrodzenie jego pełnomocnika ustalone zgodnie z § 13 ust.2 pkt 1 i § 6 pkt 7 oraz § 7 pkt 10 rozporządzenia Min. Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie...(j.t. w Dz.U. z 2013r. poz.461).